

H. Muhammed'in ölüm nedeni!

ARİF TEKİN

Mayıs sayısındaki yazımda, Hz. Muhammed'e yapılan suikastların sonuncusunu bir sonraki makalede ele alacağımı belirtmiştim. İşte bu yazımda sözkonusu olan son suikasti anlatacağım. Amacım birilerini katil ilan etmek, suçlamak değil. Tam tersine konu hakkında ciddi bilgiler var; onları paylaşmak istiyorum.

Yine hatırlanacağı gibi önceki suikastlarda vurgulamıştık ki, Hz. Muhammed Ali'yi hem Mute hem de Tebuk savaşlarına göndermemişti. Hâlbuki İslam tarihinde en tehlikeli savaşlar bunlardı, bu savaşlara katılmalıydı. Çünkü her iki savaş da güçlü Bizans ordusuna karşı yapılmıştı. Gerçi Tebuk savaşında ordular karşı karşıya gelmedi; ama gelselerdi Müslümanlar için bir ölüm kalım meselesi olurdu.

Yine Veda haccında Hz. Muhammed'den sonra Hz. Ali'nin başa geçmesi konusunda Hz. Muhammed'in yüksek sesle açıklamalar yapması, muhalifleri endişelendirmiş, bunun sonucu olarak Medine'ye dönüşte hem Hz. Muhammed'e karşı suikast planı yapmış hem de onun ölümünden sonra kimin halife olacağı konusunda kendi aralarında anlaşma yapmışlardı. Önceki sayılarda bunlara yer verdik. Bu yazımda Hz. Muhammed'in ölüm nedeni üzerinde duracağım.

H. Muhammed hicri 11'inci yılında Üsâme b. Zeyd komutasında ordusunu Suriye bölgesine yine Bizanslılara karşı savaşa gönderme kararı alır. Ebubekir, Ömer, Halit b. Velit, Ebu Ubeyde gibi hem daha itibarlı hem de daha deneyimli olan sahabeler dururken; Hz. Muhammed kalkıp Üsâme b. Zeyd'i ordunun başına geçirir/ komutan tayin eder. Bu genç, miladi 614 doğumludur ve 632'de 18 yaşındayken ordu komutanı olur. Babası Zeyd de yaklaşık üç yıl önce yine onun gibi ordu komutanı olarak Mute harbine katılmış, bu savaşta öldürülmüştü.

İşte bu yeni seferde çocuk yaştaki Üsâme'nin ordu başına geçmesi ve Ali'nin de korunup tıpkı Mute ve Tebuk'e gönderilmediği gibi; buraya da gönderilmemesi; iktidar peşinde olanları, önceki suikastçıları çileden çıkarmıştı.

İslami kaynaklarda hem Hz. Muhammed'in Hayber'de yediği zehirli etten etkilenerek zaman içinde vefat ettiği bilgisi var hem de iktidarı ele geçirmek için Hz. Ebubekir ve Ömer'in planlarıyla onların kızları ve aynı zamanda Hz. Muhammed'in de hanımları olan

Ayşe ve Hafsa tarafından zehirlenerek öldürüldüğü iddiaları da var. Önce var olan rivayetlerle devam edelim:

1) İlk Müslümanlardan ve aynı zamanda önemli sahabelerden olan Mekke'li İbni Mesut, "**H. Muhammed öldürülmüştür diye dokuz sefer yemin etsem bana kolay gelir, rahatlıkla yemin edebilirim; ama normal bir şekilde, kendi eceliyle ölmüştür diye tek bir sefer bile yemin etmek bana ağır gelir**" diyor. Bu şu demektir ki, Hz. Muhammed öldürülmüştür. Onun bu sözünü, İbni Hemmam (h.211.ö), mezhep lideri Ahmet b. Hanbel (h.241.ö), Taberani (h.360.ö), Hâkim Nisaburi (h.403.ö), Beyhaki (h.458.ö), Zehebi (h.748.ö) ve İbni Kesir (h.774.ö) gibi ünlüler işlemişlerdir. Ayrıca işlerken de, 'Bu rivayet yalandır, böyle bir şey mi olur?' gibi herhangi bir itirazda bulunmamışlardır.

Yalnız İbni Mesut, kim/kimler onu öldürmüşler, nasıl öldürmüşler konusunda bilgi vermemiştir. Büyük ihtimalle korkudan diyememiştir.¹

2) Hz. Muhammed gömüldüğü sırada; '**Havli**' adında Medineli bir sahabi, "**Biliyorsunuz ki şehitlerin kabirlerine hep girerim. Hz. Muhammed şehitlerin en üstünüdür**" diyor. Bu rivayet, İbni Sad (h.230.ö) ve Belazuri (h.279.ö) kaynaklarında geçiyor.²

3) Şa'bi'den önemli bir açıklama var: "**Allah'a yemin ederim ki, Hz. Muhammed de Ebubekir de zehirlenerek öldürülmüşlerdir/ bunlar şehittir**" diyor. Bunun da açıklamalarında zehirleyenlerin isimleri yok.³

Benim için Ayşe'nin şu sözü önemlidir: Hz. Muhammed'in hastalık şikâyeti, hanımlarından Meymunne'nin odasında iken başlamıştı. O gün çıkıp yanıma

¹ a-Ahmet b. Hanbel, Müsned, İbni Mesut rivayetleri başlığı altında, no: 3617.

b-Beyhaki, Delail-i Nübüvve, c.7/172.

c-İbni Kesir, Bidaye-Nihaye, c.8/33.

d-Hâkim Nisaburi, el-Müstedrek, Megazi bölümü, c.3/58, no: 99/9394.

e-Zehebi, Siyeri A'lam, c. 27/437.

f-İbni Hemmam, Musannaf, c. 5/269, no: 9571, İhad bölümü.

g-Taberani, Mucemi Kebir, c. 10/134, no: 10119.

² a-Belazuri, Ensabu-l Eşraf, c. 2/757.

b-İbni Sad, Tabakat, c. 2/262.

³ Hâkim Nisaburi, el-Müstedrek, Megazi bölümü, c.3/59, no: 99/4395.

geldi. Ben de başım ağrıyor dedim. O, “**Şayet benden önce ölürsen, senin günahların bağışlanmasını diler, sana dua ederim**” dedi. Ayşe buna karşı, “Ölümümü mü istiyorsun! Benim bildiğim Muhammed; şayet ölürsem aynı günün akşamı kadınlarla gerdeğe girer!” diyor. O sırada Muhammed, “Benim de başım ağrıyor” diyor, dönüp Meymune’nin odasına geçiyor ve ağrısı şiddetleniyor. Ayşe ile Hz. Muhammed arasında geçen bu konuşma, Buhari’de iki yerde geçiyor.⁴

Bu açıklama hem Hz. Muhammed-Ayşe ilişkisi bakımından, hem de Hz. Muhammed’in ölümü açısından bazı ipuçları verir. Bir kere bu ikilinin birbirlerini sevmediği bir gerçek. Her ne kadar Hz. Muhammed, “Genelde ben Ayşe’nin odasında iken Cebrail bana vahiy getirir”, bazen de “Ayşe! Cebrail geldi sana da selamı var!” demişse de; bunlar gerçekle alakası olmayan sözlerdir. Bu gibi moral veren sözleri, Ayşe’nin gönlünü almak niyetiyle söylemiştir. Ayşe’nin bu tür sözlerle inandığına da hiç ihtimal vermiyorum. Çünkü Ayşe ile ilgili var olan bilgilere baktığımızda kendisinin çok zeki bir kadın olduğu karşımıza çıkar.⁵

Ayşe ile Hz. Muhammed arasında sözkonusu olan az önceki konuşmalarıyla ilgili bazı kaynaklarda daha detaylı bilgiler var. Anlatan yine Ayşe: Bir cenaze vardı onu gömdüler, Hz. Muhammed yanıma geldi. O sırada başım ağrıyordu. Bana, sen benden önce ölürsen kaybedeceğin bir şey yok, çünkü ben seni yıkar, kefenler, cenaze namazını kılar, gömerim dedi. Buna karşı Ayşe, “Sen bunları yaptıktan sonra hemen aynı gün gider benim odamda hanımlarından biriyle zevkine devam edersin” diyor. Ayrıca şunu da ekliyor: Hz. Muhammed’in hastalığı başlayıp şiddetlendi ve bir daha da kalkmadı/vefat etti. Bu, kendi içinde birçok soru barındıran bir açıklamadır ve bu rivayeti birçok hadis alimi aktarmıştır.⁶

Hz. Muhammed bir pazartesi günü Üsame’ye, “Babanın öldürüldüğü yere git. Atlarla onları ez geç, ordunun başına komutan olarak seni atadım. Übnalılara (Übna, Şam tarafında bir bölge) sabah vaktinde saldır, yakacağını yak, haberler onlara ulaşmadan acele et!” diyor. İlginç bir emir: “**Ez geç, yakacağını yak**” diyor. Pazartesi bunu söylüyor ve aynı haftanın çarşambaşının ateş ve baş ağrısı yükseliyor. Bir gün sonra perşembe günü Üsame için bir sancak hazırlıyor. **Üsame el-Cüf** denilen yerde bir karargâh kuruyor ki, millet orada toplanıp yola çıksın. Bu arada Müslümanlar arasında, Üsame komutan olmuş diye dedikodular başlayınca aynı hafta cuma günü Hz. Muhammed bir konuşma yapıp durumu yatıştırmak istiyor, sonra evine geçiyor. Cumartesi günü hastalığı ağırlaşıyor.

⁴ Buhari: Merda 16/5666 ve Ahkâm 51/7217.

⁵ a-Buhari, no: 3217, 3768 ve 6201.

b-Tecrid-i Sarih, Diyanet tercemesi, no: 1130.

⁶ a-el-İhsan fi Takribi Sahihi İbni Hibban, Hz. Muhammed’in hastalığı başlığı altında, bab no: 8/6586. Burada dipnotta birçok kaynak ismi de geçiyor.

b-İbni Mace, Cenazeler, bab 9/1465.

Üsame, onun hastalığının ağırlaştığını duyunca hemen yanına geliyor; ancak konuşacak hali yok. Üsame tekrar ordugâha geçiyor. Bu arada ordu yola çıkmak üzere iken; Üsame’nin annesi kendisine haber gönderiyor, Hz. Muhammed vefat etmek üzere gel diyor. Üsame geliyor ve Hz. Muhammed R. Evvel ayının 12’sinde vefat ediyor. Hastalığın başlangıcıyla vefatı arası iki hafta sürmez. Kaynaklarda bu süre on üç gün olarak geçiyor. (İbni Sadi, Tabakat 3/165). Hz. Muhammed vefat edince Üsame komutasındaki ordu sefere çıkmıyor.⁷

Bu tespitlerimiz burada kalsın. Meşhur bir ilaç içirme olayıyla devam edelim.

Hz. Muhammed’e içirilen ilaç!

Ayşe anlatıyor: Hz. Muhammed baygın haldeydi, biz ağız yoluyla ona ilaç verdik. Kaldı ki kendisi bize, “Sakin bana ilaç vermeyin” demiş, bizi uyarmıştı. Biz de kendisi bazı hastalar gibi ilaç sevmediği için böyle söylüyor düşüncesiyle ona ilaç içirdik (sözünü dinlemedik). Hz. Muhammed ayılınca, “Sizi uyarmadım mı, neden bana zorla, rızam dışında ilaç içirdiniz?” diyerek kızdı, bizi azarladı ve “**İstisnasız; ev içinde bulunan herkes bu ilaçtan içecek, ben de izleyeceğim. Yalnız amcam Abbas hariç/ona içirmeyeceğim. Çünkü kendisi bu işte (ilaç içirme planında) yoktur**” dedi.

Ayşe’nin anlattığı bu kadar! Onlara ilaç içirilip içirilmediği konusunda Buhari ve Müslim rivayetinde bilgi yok. Gerçekçi olmak lazım: Adam can çekişiyor, ölmek üzere. Kalkıp da bu haliyle ilaç mı içirecek! Bir de acaba kalan ilaç var mıydı, herkese yetiyor muydu; bu da önemli. Ayrıca ona ilaç verenler rest de çekmiş olabilirler. Çünkü nasıl olsa gerekeni yapmışlar ve durumu ağır, kısa zamanda vefat edecek. Tekrar ediyorum: Buhari ve Müslim’in aktardıkları rivayete göre Hz. Muhammed’in kızıp hepiniz içeceksiniz sözünden sonra bir bilgi yok. Ancak bazı kaynaklarda farklı ve çelişkili bilgiler de var. Benim için Hz. Muhammed’in onlara, sakın bana ilaç içirmeyin sözü ile onların kendisini dinlemeyip ilaç içirmeleri önemli.⁸

Peki bu olaydan Hz. Muhammed’in hanımları (Ayşe-Hafsa) ona zehir vermişler anlamını çıkarabilir miyiz? Tabii ki yalnız bu bilgiden yola çıkarak bir sonuca varmak doğru olmaz. Çünkü bu anlatılanlara bakılınca; ona iyi niyetle, tedavi amaçlı ilaç vermiş olabilirler. Bu konuda ek bilgilere ihtiyaç var. Bakalım konuya ilişkin ne gibi ek bilgiler var?

Ayşe, Hz. Muhammed’in, ‘Ey Ayşe! Hayber’de yediğim o zehirli yemeğin elemi devamlı hissedip durdum. İşte şimdi o zehirden dolayı kalp damarlarımın (aort) kesildiğini hissediyorum’ sözünden bahsediyor.⁹

⁷ İbni Sad, Tabakat, c. 2/170.

⁸ a-Buhari: Megazi, 83/4458, Tıp 21/5712, Diyat 14/6886 ve 21/6897.

b-Müslim, Kitabü Selam, bab 27/2213.

⁹ Buhari, Megazi, bab 83/4428.

ÇÖZÜMSÜZ

DURAN ER

Çözemedim necisin sen niçin sen
Halime gülen mi ağlayan mısın
Efsun musun sihir misin nesen sen
Elimi kolumu bağlayan mısın

Susuz pınar mısın çağlayan mısın
Çiftetelli misin ölüm marşı mı
Yüreğimi yakan dağlayan mısın
Beşiğe dikilen mezar taşı mı

Ağustos ayımın karakışı mı
Söyle uçurum mu düzgün yol musun
Çözümü zor denkleme benziyorsun
Karlı yüce dağ mı kızgın çölmüsün

Çözemedim çabuk söyle kimsin sen
Yaren misin yoldaş mısın el misin

Ağrısı, ateşi artınca Hz. Muhammed, yedi kırba su getirip üzerime dökün belki biraz rahatlarım diyor. Bunu söyleyen yine Ayşe. Ben ölümüyle ilgili tüm bilgilerin Ayşe'den çıkmasını anlamlı buluyorum. İlerde buna değineceğim.¹⁰

Hayber'de yediği zehrin etkisi yaklaşık dört yıl gibi bir süreye yayılır mı, bu sürenin bitiminde aşırı ağrı ve hararete yol açar mı; ben şahsen bilmiyorum, alanım değil. Hayber zehirlenmesiyle ilgili Enes'in de bir rivayeti var: **"Hz. Muhammed'in Hayber'de yediği o zehirli et, onun küçük diliyle ağız bölgesinde iz bırakmıştı"** diyor. Bu hadis hem Buhari hem de Müslim'de geçiyor.¹¹

Hayber zehirlenmesinden sonra sıklıkla kendinden hacamat yoluyla kan aldırıldığı rivayetleri de çoktur. Başından aldırıldığı rivayetleri de var. Hatta Buhari'de kan alan kişilerden birinin ismi Ebu Hind diye geçiyor.¹²

Daha manidar bir bilgi verelim. İbni Abbas, "Ah o perşembe günü ne perşembeydi" diye başlıyor ve ağlayarak anlatıyor. Hatta yazıda geçiyor ki, gözlerinden akan yaşlar çakıl taşlarını bile ıslatmış. Şöyle devam ediyor: Hz. Muhammed'in ağrısı şiddetlendi. Bir ara **"Bana yazı malzemesi getirin; sapmamamız için size önemli şeyler yazayım!"** dedi. O sırada Ömer hemen devreye girdi ve **"Muhammed hastadır. Dolayısıyla**

ortada Kur'an var iken onun ekstradan bir şeyler yazmasına gerek yoktur" dedi, engel oldu. Ömer'in bu itirazı üzerine orada bulunanlar arasında tartışma yaşandı: Kimileri (Nasıl olsa arkasında Allah vardır. Hasta da olsa yanlış yapmaz diyerek) bırakın yazsın, kimileri de yazmasın dedi. Hatta Ömer, **"Bir şey yazmasın"** deyince; bazıları, **"Acaba Muhammed artık dengesini yitirmiş, şuursuz mu konuşuyor!"** dediler. Bu hadis hem Buhari hem de Müslim'de geçiyor.¹³

Bazı tarihçiler, "Muhammed dengesini kaybetmiştir" sözünü söyleyen Ömer'dir diye belirtmişlerdir. Örneğin; İmam Gazali (h.505.ö), İbni-l Cevzi (h.597.ö), İbni Esir (h.630.ö), Zehebi (h.748.ö) ve İbni Manzur (h.711.ö) gibi âlimler.¹⁴ İnanırcı olanı da budur. Çünkü Ömer dışında kimse Muhammed'e böyle bir söz söylemeye cesaret edemezdi. Bu tartışmalar üzerine Hz. Muhammed onları odayından kovar.

Konuya ilişkin Sünni kaynaklarda var olan önemli bilgiler bunlar. Şimdi de değerlendirmesine geçelim.

Anlatılanlardan çıkan sonuç:

Verilen bilgilere göre Hz. Muhammed'in zehirden öldüğü kesin. Ancak hangi zehirden sorusuna verilen cevaplar farklı. Ölüm döşeğinde iken, **"Hayber'de yediğim zehirden dolayı artık bugün aort damarlarım kopuyor"** sözünü aktaran Ayşe'dir. Bunun başka şahidi yok. Sormak lazım: Neden ölümüyle ilgili Hz. Ali ve Fatma'dan bir açıklama yok da hep Ayşe konuşuyor? Bilginin hep Ayşe'ye dayanması, beraberrinde soru işaretleri getirir: Acaba gerçekten Ayşe ona bir şey yapmış da iz kaybettirmek için mi bunları söylemiş? Şu not da önemli: Ayşe'ye diyorlar ki: Hz. Muhammed kendine Ali'yi vasi tayin etmiş ne dersin? Ayşe buna tepki gösteriyor, **"Ne zaman onu vasi tayin etti! Muhammed son nefesinde hep yanımdaydı. Böyle bir şey yoktur..."** diyor. Onun bu açıklaması Buhari'de iki yerde geçiyor.¹⁵

Hz. Muhammed, "Sakin bana ilaç içirmeyesiniz" dediği halde neden Ayşe onu dinlemedi? Kaldı ki Kur'an'da, "Muhammed size ne verdiyse onu alın, size neyi yasakladıysa ondan sakının!" diye ayet var.¹⁶ Bir de eğer ortalıkta tehlike yoksa neden Hz. Muhammed kızsın ve hepinize içireceğim desin ki! Tehlike yoksa bir ilaç içirdiler ne oldu, kıyamet mi koptu? Demek ki iş ciddi!

Bir de Hayber zehriden vefat ettiği iddiası pek inandırıcı gelmiyor. Hayber olayından sonra kendisi

¹³ Buhari, Merda 17/5669 ve Müslim, Vasiyet bab 5/1637.

¹⁴ a-İbni-l Cevzi, Tezkiretü-l Havas, s. 62.

b-İmam Gazali, Mekamatü-l ulema, s. 18, dördüncü makale.

c -Zehebi, Siyeri'l-İlam, c. 19/328.

d- İbniManzur, Lisan'ülArab, 5/254.

e- İbni Esir, Nihaye fi Garib-il Hadis, 5/212.

¹⁵ Buhari, Vasiyet, bab 1/2741 ve Megazi, Hz. Muhammed'in hastalığı bölümü, bab 83/4459.

¹⁶ Haşır suresi ayet 7.

¹⁰ Buhari, Megazi 83/4442, tıp, 22/5714.

¹¹ a-Buhari: Hibe bab 28/2617.

b- Müslim, Selam bab 18/2190.

¹² Buhari, Tıp bab 12 ve 15. Müslim, Hac bölümü bab 11/1203.

şahsen Tebük, Mekke fethi, Huneyn gibi önemli savaşlara katılmış ve herhangi bir şikâyeti de söz konusu olmamıştır. Her ne hikmetse bir gün Ayşe'nin odasına gidiyor, aralarında yukarıdaki konuşmalar geçiyor ve evinden çıkınca ağrısı, ateşi yükseliyor ve bir daha da kalkamıyor/vefat ediyor. Acaba gerçekten Ayşe kendi evinde ona zehirli bir şey mi verdi? Bunlar insanın aklına gelir. Burada ayrıca önceki sayılarda anlattığım Tebük suikastı, Veda haccında tertiplenen suikast, daha sonra Medine'de yapılan gizli anlaşma da göz önüne alındığında; aslında Hayber zehri değil de; Ayşe ve Hafsa'nın verdiği ilaç akla gelir.

Ben şahsen bunu, iktidar kavgaları yüzünden Hz. Muhammed'e karşı tertiplenen suikastların son halkası olarak değerlendiriyorum/ suikastçılar başarmışlardır diyorum. Ebubekir'in ölümüyle ilgili bilgiler de ilave edilirse durum daha kolay anlaşılır. Bakalım; belki gelecek sayıda bunu da işlerim. Olaylara bir bütün olarak bakmalıyız. Neden Osmanlı'da baba-oğul cinayetlerine, kardeşin kardeşi öldürdüğüne inanıyoruz da Hz. Muhammed ve yakın arkadaşları arasında böyle şeylerin olabileceğine inanmıyoruz! Bunlara ek olarak Ayşe'nin Hz. Muhammed'i sevip sevmediğine, ona saygı gösterip göstermediğine bakmak da önemli.

Ayşe'nin Hz. Muhammed'i fazla sevmediğine ilişkin şu olay tek başına kanıt olarak yeterlidir: Hz. Muhammed Hicri beşinci yılında Beni Mustalık baskınına giderken beraberinde Ayşe'yi de götürür. Bu baskında ele geçirdikleri kadınlardan 20 yaşındaki Cüveyriye'yi kendine seçer ve onunla birlikte Medine'ye döner. Ayşe ise kervana teslim edilir. Çok zeki olan Ayşe öcünü almak için yolda planını kurar. Dönüşte, Safvan adında biriyle cinsel ilişki yaşadığı (İfk olayı) iddia edilir. Bu meşhur bir hadisedir.

Hz. Muhammed, ailesi üzerinden bu lekeyi kaldırmak için Nur suresinde yaklaşık 10 ayet indirir. Özü şu: Ayşe masumdur, zina yapmamıştır. Madem Muhammed'in inandığı Allah Ayşe masumdur diyor; o zaman neden bu havadisın çıktığı ilk günde değil de; olay yayıldıktan haftalar sonra ayetler gelmiştir! Neymiş; arkasında bir tanrı varmış, kalkıp Muhammed'in aile işleriyle uğraşmış, onlar için ayetler gönderirmiş. Peki; buna inanalım mı (hele bu çağda)?

Yine Tahrim suresinin baştan ilk beş ayetiyle onuncu ayeti, Ahzab suresinin 50-52. ayetleriyle ilgili yazılıp çizilenlere bakıldığında; Ayşe'nin Hz. Muhammed'i sevmediği rahatlıkla anlaşılır. Bu ayetler indiğinde Ayşe Hz. Muhammed'e, "Senin rabbın senin zevkin için ne kadar da aceleci davranır, hemen ayet gönderir" diyor.¹⁷ İşte 14 asır önce bunu diyebilen bir Ayşe var Hz. Muhammed karşısında. Bu sözü çağımızda bile cesaret edip diyebilen bir Müslüman var mı? Var olan bilgilerden Ayşe'nin çok zeki biri ol-

¹⁷ Özellikle Kur'an'ın Kökeni, Kur'an'da Kadın ve Hz. Muhammed'in Hanımları gibi kaynaklarımda bunun üzerinde epey durdum.

duğu anlaşılır. Hz. Ali'ye karşı Cemel Vak'asında çarpışan tarafın lideridir Ayşe.

Daha ilginç bir örnek verelim: Bir gün Hz. Muhammed Ayşe'den yemek ister. Ayşe, yemek yoktur karşılığını verir. Hz. Muhammed bir daha tekrarlar. Ayşe yine yoktur der. Üçüncü sefer ister. Ayşe, hep yoktur karşılığını verir. Üstelik üçüncü sefer Ayşe yemin ederek, 'Vallahi yoktur' der. Bunlar olurken Ebubekir de oradaymış. Hemen müdahalede bulunur ve "İnanan bir kadın yalan üzerine yemin etmez" der. O sırada Hz. Muhammed şu ilginç ifadeyi kullanır: "Ayşe'nin inanıp inanmadığını nerden biliyorsun?" Hz. Muhammed'in bu açıklamasına göre Ayşe inanan biri değilmiş. Bir de öyle anlaşılıyor ki yemek varmış; ancak Ayşe Muhammed'den memnun olmadığı için getirmek istememiş. Bu bilgi birçok kaynakta geçiyor.¹⁸

Aslında Muhammed-Ayşe ilişkisi noktasında başımsız bir kitap yazmayı da düşünüyorum. Yeteri kadar bilgi ve kaynak da topladım. Bakalım zaman neyi gösterecek? Bir kere mantıksal olarak düşünmek lazım: Medine döneminde Hz. Muhammed'in kadınların sayısı son zamanlarda bazen 11 de olmuştur. Bu kadar kadınlı evli olan 60'lık bir dededen gencecik Ayşe aşk adına ne bekleyebilir ki? Hz. Muhammed kalkıp şöyle bir açıklama yapmış: Cebrail bana cennet yiyeceklerinden bir yemek getirdi, onu yedim. Ondandıktan sonra maşallah bir saatte 40 kadını halledebilirim, diyor. Yazık o kadınlara! Üstelik ben ölsem de başkalarıyla evlenemezsiniz diyor ve bu konuda Kur'an'a bir de ayet ekliyor (Ahzab, 53'ün sonu). Ancak ölümünden sonra Ayşe de bildiğini yapmıştır. Bu konuda sağlam bilgiler var. Tabii ki Ayşe haklı, ona diyecek sözümüz yok.

Zaman zaman Hz. Muhammed'in Ayşe lehine güzel şeyler söylemesi sadece formaliteden ibarettir. Hem Ebubekir'in hatırı için, hem de kadın zekidir, fenadır, aleyhime bir şeyler yapabilir diye gönlünü almak durumunda kalmıştır. Ciddi olmadığı zaten belli oluyor. Mesela; Ayşe, Cebrail geldi sana da selamı var veya Cebrail bana hep Ayşe'nin odasındayken vahiy getirir gibi gözler. Sanki Ayşe bunlara inanıyor muydu? Ayşe'nin bu gibi sözlere inandığına ihtimal vermiyorum.

Daha somut bir örnek verelim. Buhari'de birkaç yerde, Müslim'de, mezhep lideri Ahmet b. Hanbel'in Müsned'inde, İbni Ebi Şeybe'nin Musannaf'ında ve saymadığım birçok kaynakta Hz. Muhammed'in bir açıklaması var. Aktaran Hz. Ömer'in oğlu Abdullah: Hz. Muhammed bir gün hutbe okurken eliyle Ayşe'nin odasını işaret ederek üç defa, "**İşte fitne bu taraftadır, şeytanın boynuzunun doğacağı yeredir**" dedi.¹⁹

Hz. Muhammed benzer bir açıklamayı Hafsa'nın kapısında da yapmış, üç sefer tekrarlamıştır. Orada

¹⁸ a-Taberani, Müsnedü Şamiyyin, c. 2/192, no: 1171.

b- İbni Asakir, Tarihü Medineti Dimaşk, c. 65/221.

c-İbni Ebi Hatim, el-İlel, no: 1932.

¹⁹ a-Buhari, Farz'ül humus, bab 4/3104.

b-Müslim, Fitne bölümü, no: 2905.

eliyle doğuyu işaret ederek, fitne oradadır, şeytanın boynuzunun çıktığı yerdir demiştir.²⁰ Burada sormak lazım: Neden Ayşe ve Hafsa'nın evi önünde veya kapılarında bunu söylesin? Neden başka hanımlarının kapısında değil! Daha önemlisi, Hz. Muhammed yalnız Ayşe ve yalnız Hafsa dediği zaman “Şeytanın boynuzu” terimini kullanmıştır (yani tekil). İsimleri telaffuz etmediği zaman (şeytan şurada dediği zaman), “Şeytanın iki boynuzu” ifadesini kullanmıştır. Bunlar önemli ve enteresan ipuçlarıdır! Fazla uzatmak istemiyorum; ancak Tahrim suresinin ilk ayetlerinde de Ayşe ve Hafsa hakkında -olumsuz- çok şeyler var.²¹

Bir de Hz. Muhammed son nefesinde size önemli şeyler yazayım derken; Hz. Ömer neden engel oluyordu? Eğer Ömer Kur'an'a inanmışsa, Kur'an'da “O (Muhammed) arzusuna göre konuşmaz. Onun konuşması ancak vahiydir” deniliyor (Necm 3-4). Ömer onun sözlerinin vahiy olduğuna inanırsa, vahiy akla, hastalığa bağlı değil ki. Tanrı (İslam inancına göre) taşı da konuşurabilir. Hz. Muhammed'in Hayber'de zehirli ve yemesinde de bir gariplik var. Çünkü Hz. Muhammed ve arkadaşları, Hayber'de kendisine zehir veren Zeynep adındaki kadının akrabalarını ve halkını öldürmüşlerdi. Böyle bir durumda Hz. Muhammed çok mu saftı ki kalkıp bu kadar acı çeken bir kadının o anda hazırlamış olduğu yemeğini cesaret edip yessin? Bana çok garip geliyor doğrusu.

Ayşe'ye kalırsa Hz. Muhammed Hayber zehrinden vefat etmiştir. Nitekim bazı âlimler Ayşe'nin bu anlatıklarını kanıt göstererek Hz. Muhammed'in Hayber zehrinden vefat ettiğini belirtmişlerdir.²² Yukarıda da vurgu yapıldığı gibi bir zehir -o günkü şartlarda- bu kadar zamana yayılır mı; bunu bilemiyorum. İster Hayber'deki zehir etki yapsın ister etmesin; bir kere bundan bağımsız olarak Hz. Muhammed'i ortadan kaldırmak isteyen bir Müslüman grup vardı. Bunlar da en yakın arkadaşlarıydı. İktidar kavgaları yüzünden gerek Tebuk seferi dönüşü yolda, gerek Veda hacı ve sonrasında Hz. Muhammed'in en yakın çevresi onu ortadan kaldırmak istemiştir. Kendisi bunu bildiği için hem ayetlerle muhalifleri durdurmaya çalışmış hem de fiziki/güvenlik açısından tedbirini almıştır. Büyük ihtimalle komplocular bunu Hz. Muhammed'in hanımları aracılığıyla gerçekleştirmişlerdir. Şia kaynaklarında daha farklı bilgiler var. Ben sadece Sünni kaynaklarla yetindim.²³

Hz. Muhammed öldürülmüşse ne değişir?

Çok şey değişir! Kur'an'da yazılanlara bakalım:

Tevbe suresinde deniliyor ki: “Eğer Siz Muhammed'e yardım etmezseniz, Allah bir zamanlar ona

yardım ettiği gibi yine yardım eder. Hani kâfirler onu Mekke'den çıkardıklarında (hicret kastediliyor) iki kişiden biri olarak mağarada iken arkadaşına, ‘Üzülme! Çünkü Allah bizimledir’ diyordu. Derken Allah (ona yardım etti) onun üzerine huzur ve güven duygusunu indirdi ve onu, sizin görmediğiniz askerlerle (meleklerle) destekledi.”²⁴

Görüldüğü gibi burada Hz. Muhammed'i koruma noktasında bir garantiden söz ediliyor.

Bir başka surede, “Hani sen bir ara İnananlara (Bedir harbi kastedilerek): ‘Rabbimizin indirdiği üç bin melek ile sizi desteklemesi size yetmez mi diyordun. Evet! Eğer siz sabreder, sakınırsanız, düşmanlarınız size aniden saldıracak olsa bile, Rabbiniz size beş bin nişanlı meleklerle yardım gönderir’ deniliyor. Tanrının melek yardımıyla ilgili ayetleri sadece bunlar da değil. Bir başka surede, “Hani siz rabbinizden yardım istiyor, yalvarıyordunuz. O da, ‘Ben size art arda bin meleklerle yardım ederim’ diye cevap vermişti” deniliyor.²⁵

Yine Tevbe suresinde Huneyn savaşıyla ilgili, “Yemin olsun ki, Allah size birçok yerde yardım ettiği gibi Huneyn gününde de yardım etti” deniliyor.²⁶ Maide suresinde ise, “Sana gönderilene tebliğ et. Aksi takdirde görevini yerine getirmemiş olursun. **Allah seni insanlardan korur**” deniliyor.²⁷

İşte bir tarafta Kur'an'daki bu ayetler, diğer tarafta denilse ki zehirlenerek ölmüştür; o zaman bu denklem nasıl çözülür? Demezler mi hani rabbin seni koruyacağına söz vermişti? İşte bu yüzden İslami çevreler onun ölüm nedeninin hep gizli kalmasını/kimsenin duymamasını isterler.

Kur'an kendi içinde çelişkilerle doludur. Duruma göre ayet gelirse tabii ki sonu bu olur. Mesela konumuzla ilgili; bir taraftan seni insanlardan korurum denilirken, diğer taraftan “**Eğer Muhammed ölür veya öldürülse siz geri mi döneceksiniz**” deniliyor. Bu şu demektir ki, öldürülebilir. Peki hem onu insanlardan koruma sözü veriyorsun hem de öldürülebilir diyorsun. Bu nasıl oluyor!²⁸

İnsan Hz. Muhammed'e karşı Tebuk, Veda hacı ve sonrası yapılanlara bakınca (ki içlerinde Ebubekir'le Ömer de vardı); ölümünde iktidar heveslilerin parmağı vardır diyebilir. Ama yine de tarih tek taraflı yazıldığı için kesin hüküm veremeyiz.

Bu konulara meraklı olanlara, **‘Bilinmeyen Yönleriyle Hz. Muhammed'in Ölümü’** adlı kitabımı öneririm. Orada Hz. Muhammed'le birlikte Halife Ebubekir, Ömer, Osman; Ali ve eşi Fatma'nın ölüm nedenleri üzerinde durduğumu, kapsamlı bilgi ve belgeler sunduğumu hatırlatmak isterim.

²⁰ Müslim, Fitne bölümü, no: 2905.

²¹ Müslim, Fiten, no: 2905.

²² İbni-i Cevzi, Tıbbi Nebevi, s. 182.

²³ el-Lü-lüü ve'l Mercan, hadis no: 1413.

²⁴ Tevbe suresi, ayet 40.

²⁵ Al-i İmran suresi, ayetler 124-125 ve Enfal suresi, ayet 9.

²⁶ Tevbe suresi, ayet 25.

²⁷ Maide 67.

²⁸ Al-i İmran suresi, ayet 144. ▲